

Sømna
kommune

Kommuneplanens handlingsdel 2019-2022

Økonomiplan 2019-2022
med årsbudsjett 2019

Rådmannens forslag 13.11.18

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	4
1.1 Kommunestyrets vedtak	5
1.2 Om dokumentet	5
1.3 Prosess.....	5
1.4 Innhold og oppbygging av dokumentet	8
2. Utvikling, utfordringer og status	9
2.1 Folketallsutvikling og befolkningsframskriving	9
2.1 Beregnet behov for tjenester som følge av demografiske endringer	10
2.2 Kvalitet.....	10
2.3 Folkehelse.....	11
2.4 Utfordringer.....	12
2.5 Perspektiver på 2019.....	13
2.6 Samskaping og innovasjon	14
3. Investerings tiltak	16
4. Overordnede føringer og mål.....	17
4.1 Sentrale og regionale føringer.....	17
4.2 Samfunns mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel 2017-2029.....	17
4.2.1 Mål 1:.....	18
4.2.2 Mål 2:.....	19
4.2.3 Mål 3:.....	20
5. Økonomiske rammebetingelser	21
5.1 Inntektssystemet	21
5.2 Statsbudsjettet	22
5.3 Økonomisk status	22
6. Mål for planperioden og målintikatorer; «Sømnabarometeret»	24
7. Kommuneplanens handlingsdel	26
7.1 Driftstiltak.....	26
7.2 Beskrivelse av tiltak	60
7.3 Driftsbudsjett.....	60
7.3.1 Hovedoversikt drift.....	60
7.3.2 Budsjett skjema 1A – drift	62
7.3.3 Budsjett skjema 1B – til fordeling drift.....	63
7.4 Investeringsbudsjett.....	64
7.4.1 Økonomisk oversikt investeringer.....	65
7.4.1 Investeringer fordelt på tiltak.....	66
7.4.1 Beskrivelse av investeringstiltak.....	68

1. Innledning

Kommunen skal gjennom sine roller som tjenesteyter, samfunnsutvikler, myndighetsutøver og demokratisk aktør sikre bærekraftig utvikling samtidig som driften ivaretas. Kommuneøkonomien er ett av midlene for å sikre innsats på de fire områdene, og økonomiplanen er et redskap for å prioritere mellom alternative innsatsmuligheter innenfor rammene.

Kommunens økonomiske rammer består av midlene som er disponert i gjeldende budsjetter og nye midler som årlig tilføres gjennom statsbudsjettet eller i form av eksterne tilskudd til bestemte formål. Gjennom økonomiplanen fordeles og omfordeles midler når dette er hensiktsmessig, ved at eksisterende aktivitet og gamle løsninger reduseres eller avvikles til fordel for ny aktivitet og nye løsninger.

Som følge av store og raske samfunnsendringer, økende oppgavemengde, mer komplekse oppgaver og sammenhenger og press på økonomien, må offentlig sektor fornyes. I fornyingen av kommunen må perspektivene for bærekraft i plan- og bygningsloven, kommuneloven, folkehelseloven og regjeringens nasjonale strategi for bærekraftig utvikling legges til grunn.

I henhold til § 44 i kommuneloven (økonomiplan) skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte minst de fire neste budsjettår. Lov og rundskriv skal være en støtte for kommunene i arbeidet med å ha en overordnet økonomi. Samtidig er det en forordning som setter staten i stand til å følge med i kommunenes forvaltning av økonomien.

Rådmannen legger prinsippet om inntektsbudsjettering til grunn. Det innebærer at inntektene må være klarlagt før utgiftene beregnes. Inntektsnivået danner grunnlag for de aktiviteter og tjenester kommunen kan yte og igangsette. Denne metoden gir en god forståelse av grunnlaget for økonomien. Vi kan ikke bruke mer penger enn vi har til rådighet.

Den statlige normen for å måle om en kommune har en sunn økonomi går ut på å måle netto driftsresultat opp mot driftsinntekter. Normen er at netto driftsresultat bør være 1,75 % av driftsinntektene. I fremlagt økonomiplan har man ikke klart å imøtekomme denne normen. Det foreslås derfor å sette i gang gjennomganger for å lage en vurdering av fremtidig struktur innenfor oppvekst, samt enhet for teknisk og pleie- og omsorg. Dette er nødvendig for å sikre en robust økonomi og tilstrekkelig handlefrihet i de kommende år.

Gjennom kommuneplanens handlingsdel skal kommunestyret kunne sikre gjennomføring av vedtatte politiske prioriteringer. Handlingsdelen skal vise prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. Kommuneplanens samfunnsdel, som ble vedtatt i desember 2017, er premissleverandør for de politiske prioriteringene. Kommuneplanens mål og strategier bygger på kommunens hovedutfordringer.

Sømna – den grønne Helgelandskommunen som leverer!

Kommunens visjon er retningsgivende for arbeidet med utviklingen av Sømna kommune.

1.1 Kommunestyrets vedtak

Vedtaket settes inn etter behandling.

1.2 Om dokumentet

I KS sak 4/17 *kommunal planstrategi* i februar 2017 ble det vedtatt at kommunen skal videreutvikle plan- og styringssystemet og at kommuneplanens pålagte handlingsdel skal slås sammen med økonomiplanen. For å få et enkelt og godt kommunalt plansystem må det være en sammenheng mellom kommunens ulike planer. Fra samfunnsdelen via temaplaner til handlingsdel med økonomiplan.

En vellykket og målrettet kommunepolitikk er avhengig av en god sammenheng mellom politikk og økonomi. God økonomistyring gir økt politisk handlingsrom, både på kort og lang sikt. Samtidig trenger økonomistyringen klare politiske føringer for hva som er kommunestyrets satsingsområder og hovedstrategier. Disse føringene legges i kommuneplanens samfunnsdel. I et godt plansystem gir samfunnsdelen føringer for arbeidet med handlingsdel som også knyttes til økonomi og budsjettplan. Handlingsdelen skal angi hvordan samfunnsplanen skal følges opp de påfølgende årene.

Økonomiplanen utarbeides årlig og omfatter siste årsregnskap, inneværende års budsjett og de fire neste budsjettår. Økonomiplanen skal bygge på kommunens langsiktige del, de forutsetninger og økonomiske anslag som fremgår av kommuneproposisjonen, revidert nasjonalbudsjett og statsbudsjettet.

Kommunedelplaner/temaplaner

Hovedtrekkene i våre oppdaterte kommunedelplaner og temaplaner vil løftes inn i handlingsdelen. I behandlingen av kommunal planstrategi i 2017 ble det vedtatt at flere av kommunedelplanene skulle innarbeides i handlingsdelen, der det er naturlig. Dette gjelder blant annet rusmiddelpolitisk handlingsplan og kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og naturopplevelser.

1.3 Prosess

Arbeidet med kommuneplanens handlingsdel skal være en pågående prosess gjennom hele året. Det vil bidra til en kontinuerlig forbedring av arbeidet slik at effekten og nytten styrkes med tanke på økt politisk gjennomføringskraft, gode debatter, forenkling og bedre involvering av innbyggere og ansatte. Prosessen rundt økonomiplanen skal følge vedtatt plan vedtatt av kommunestyret innen juni hvert år. (*Økonomireglement Sømna kommune, vedtatt 5.11.14*)

Det er mange dokumenter og prosesser som danner grunnlaget for denne planen. I linken under finnes de mest sentrale dokumentene.

<http://www.somna.kommune.no/tjenester/planer-og-okonomi/planer/>

Når kommunen velger å slå sammen handlingsdelen til samfunnsdelen med økonomiplanen er det kommuneloven som gjelder. I § 11-4 Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan og rullering av handlingsdel går det fram av andre ledd:

For den årlige rulleringen av kommuneplanens handlingsdel, jf. § 11-1, skal kommunen innhente synspunkter fra berørte statlige og regionale organer og andre som har ansvar gjennomføring av tiltak i handlingsdelen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Medvirkning/involvering

I forbindelse med revidering av kommuneplanen i 2017 ble det lagt opp til en bred involvering av kommunens innbyggere. Det ble avholdt 5 grendemøter, 5 gjestebud og ungdomspolitisk dag. Til sammen kom det inn over 400 innspill som ble nøye gjennomgått. Mange av innspillene er tatt med i den overordnede kommuneplanen. Flere av innspillene var konkrete tiltak og de er vurdert nærmere i arbeidet med handlingsdelen og andre planer. Det er ingen krav om spesifikk medvirkning i utarbeidelsen til handlingsdelen. I og med at denne fremlegges til behandling kort tid etter kommuneplanen og dens store fokus på involvering, har vi ikke lagt opp til noe ekstra medvirkning.

Vedtak om budsjettprosess

I kommunestyrets møte 19.04 ble sak 13/18 *Budsjettprosess for budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022* vedtatt. Under følger vedtaket, samt hovedtrekkene av hvordan arbeidet har vært lagt opp.

Kommunestyrets vedtak

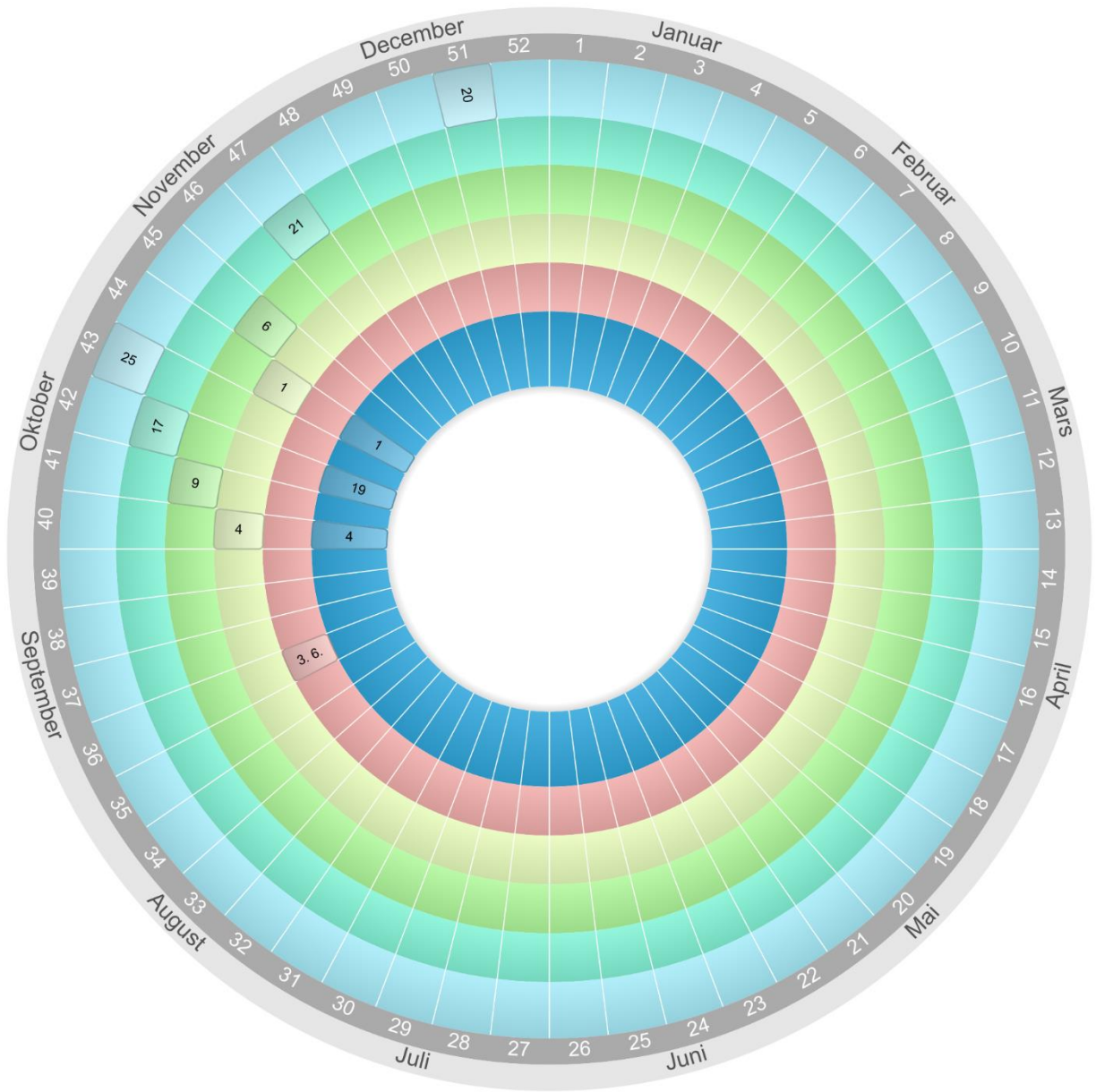
1. Kommunestyret vedtar plan for arbeidet med budsjett 2019 og økonomiplan 2019-2022.
2. Formannskapet samt FrPs kommunestyrerepresentant skal være styringsgruppe for budsjettarbeidet. To tillitsvalgte for arbeidstaker organisasjonene møter med tale- og forslagsrett. Rådmann og økonomisjef utgjør sekretariat for arbeidet.
3. Styringsgruppa er prosjektansvarlig.
4. Budsjettresultat:
  1. Netto driftsresultat i null for 2019 og med målsetting om å oppnå 1,75 % av driftsinntektene i løpet av økonomiplanperioden.
  2. Nye låneopptak skal ikke overstige budsjetterte avdrag.
  3. Eiendomsskatten holdes på dagens nivå eller reduseres dersom forslaget fra regjeringens tiltredelseserklæring om å redusere maksimalsatsen til 5 promille blir vedtatt av Stortinget.

Rådmannen ønsket å gjøre noen endringer og forbedringer i budsjettprosessen. Dette innebar følgende:

- Kommunestyret vedtok arbeidsplanen tidligere enn før.
- Tidligere og sterkere involvering av enhetene og de tillitsvalgte
- En tidlig drøfting av de økonomiske utsikter i kommunestyrets møte i juni 2018
- Ambisjonsnivået i våre planer har blitt avstemt mot vår gjennomføringsevne. Det gjelder blant annet investeringsplanen.
- Handlingsdel er utarbeidet og slått sammen med økonomiplanen.

Det har vært avholdt 4 møter i ledergruppa, 2 møter med fagforeninger og 2 møter med budsjettnemd. I tillegg har det vært flere møter mellom stab og enheter. Nytt av året er at det er innført styringsmøter mellom stab og enheter og disse møtene har også vært med på å danne grunnlag for årets budsjettprosess.

Som beskrevet øverst i dette punktet bør arbeidet med budsjett være en pågående prosess gjennom hele året. Vi ser det derfor nødvendig at prosessen for 2020 utvikles i enda større grad. I den grad det er mulig å forutse er investeringsplanen for 2019 lagt på et nivå det skal være mulig å gjennomføre.

■ Kommunestyre
 ■ Formannskap
 ■ Budsjettnevd
 ■ Fagforeninger
 ■ Styringsmøte
 ■ Ledermøte

1.4 Innhold og oppbygging av dokumentet

Økonomiplanen med handlingsdel består av 7 deler:

- Utvikling, utfordringer og status
- Investerings tiltak siste 18 år.
- Overordnede føringer og mål
- Økonomiske rammebetingelser
- Mål for planperioden og måleindikatorer
- Handlingsdel som viser tiltak for å nå mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomisk hovedoversikt drift og investeringer

Statistisk materiale er hentet fra kunnskapsgrunnlaget Sømna kommune 2017 og er oppdatert der nye data er tilgjengelig. [Her kan du lese hele kunnskapsgrunnlaget](#)

Datagrunnlaget som presenteres gjenspeiler tilstand og utviklingstrekk i Sømna. Det er imidlertid viktig å presisere at statistikk og tallgrunnlag alltid må leses kritisk. Dataene må ses i sammenheng med den lokale kunnskapen vi har om tilstanden i kommunen. Kunnskapsgrunnlaget holdes løpende oppdatert i henhold til folkehelseloven.

Bilder som er brukt i denne planen er tatt av Tone J. Sund og Andreas O. Benjaminsen.

2. Utvikling, utfordringer og status

2.1 Folketallsutvikling og befolkningsframskriving

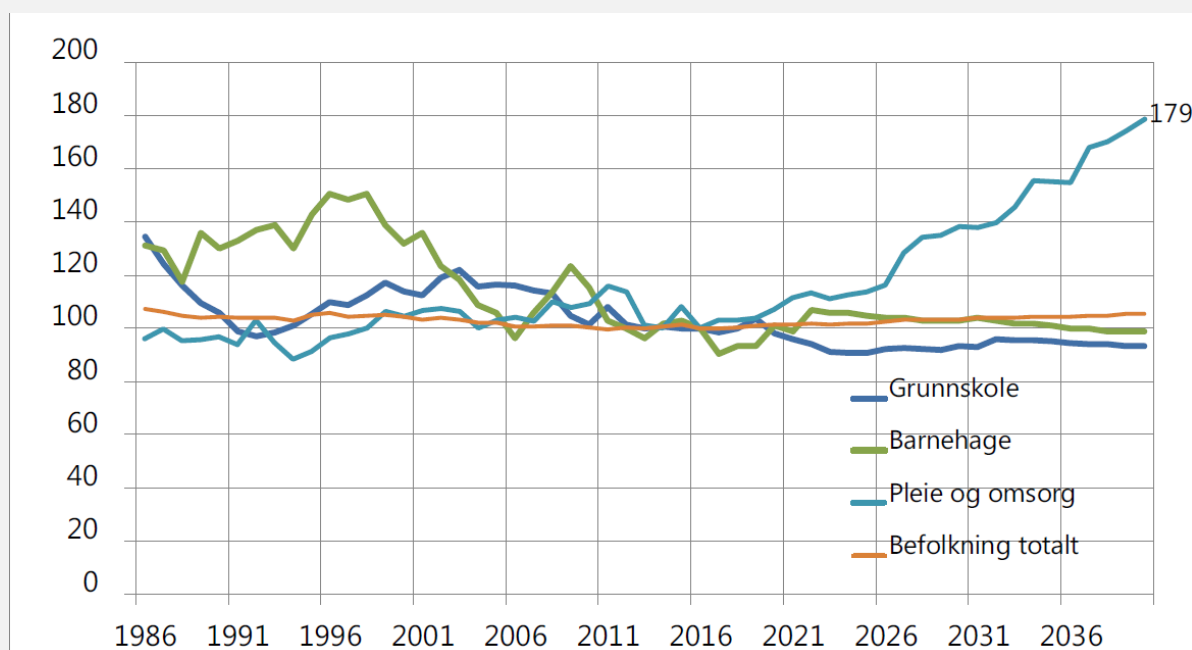
De siste 9 årene har folketallet i kommunen ligget ganske stabilt på litt over 2000 innbyggere. Ved inngangen av kvartalet var folketallet 2020.

SSB utgir annet hvert år framskrivninger for folketall. Her har vi satt opp to tabeller. Den ene viser forventet folketallsutvikling i femårsintervaller frem til 2040. Middels vekst (MMMM) er lagt til grunn. Det er tre faktorer som bestemmer folketallsutviklingen: fruktbarhet, levealder og nettoinnvandring. I den andre tabellen er forventet utvikling i befolkningens alderssammensetting lagt til grunn. Disse tallene er hentet fra det siste estimatet fra SSB som stammer fra juni 2018.

År	2020	2025	2030	2035	2040
Folketall	2009	1990	1977	1953	1929

År	2020	2025	2030	2035	2040
Menn					
0-15	186	167	155	149	144
16-18	36	48	37	33	33
19-34	199	192	190	169	157
35-66	422	414	422	419	401
67-74	96	85	101	112	119
75 +	90	120	124	133	155
Kvinner					
0-15	162	145	142	143	137
16-18	41	32	29	27	30
19-34	142	140	129	119	109
35-66	416	408	394	367	351
67-74	105	96	93	117	117
75 +	114	143	161	165	176

2.1 Beregnet behov for tjenester som følge av demografiske endringer

Kilde: Økonomianalyse 2015, Agenda Kaupang

Diagrammet over viser utviklingen i tjenestebehovet innenfor oppvekst og pleie- og omsorg. Denne henger sammen med de demografiske endringene i kommunen og viser at behovet for pleie- og omsorgstjenester er sterkt økende. Som følge av dette skal det gjennomføres en økonomianalyse og et estimat av fremtidig tjenesteproduksjon, struktur og kompetansebehov innenfor enheten. I tråd med at alderssammensetningen i kommunen endres er det viktig at vi legger til rette for en aldresvennlig kommune, der de eldre blir sett på som en ressurs og hvor forebyggingsperspektivet vil tillegges enda større vekt.

2.2 Kvalitet

Kommunebarometeret er en årlig oversikt og rangering av norske kommuner både innenfor økonomi og ulike tjenestoområder. For Sømna kommune sin del viser Kommunebarometeret 2018 (som viser tilstanden året før) en gledelig fremgang. Samtidig viser barometeret at vår rangering viser store variasjoner på tvers av tjenestoområdene. Rangeringene må tas for det de er - indikasjoner - men barometeret kan danne grunnlag for diskusjoner om økonomi, tjenestekvalitet, innovasjonsbehov etc.

Kommunebarometeret - utvikling over tid

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nøkkeltallene alene	318	26	100	210	276	138	280	295	113
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	217	47	87	205	249	128	281	311	156
Grunnskole				225	265	298	359	383	356
Pleie og omsorg	220	285	188	192	96	128	174	228	247
Barnevern				308	365	311	267	207	96
Barnehage	192	155	259	114	169	6	45	5	3
Helse		296	263	159	203	70	4	162	47
Sosial	42	26		178	288	72	314	238	38
Kultur		344	364	349	399	376	277	330	380
Økonomi			119	143	135	208	284	297	217
Kostnadsnivå				134	143	267	311	227	187
Miljø og ressurser	176	181	338	321	324	347	359	360	310
Saksbehandling					59	88	7	16	17
Vann, avløp og renovasjon				201	192	216	240	185	104

Kommunen er helt i toppsjiktet innenfor barnehage og saksbehandling. Kommunen er også blant topp 100 innenfor sosialtjeneste, helse og barnevern. De svakeste plasseringene ligger innenfor skole, kultur og miljø og ressurser. For skole skyldes den svake plasseringen flere faktorer innenfor læringsutbytte, trivsel og sosial utjevning. Innenfor kultur trekker blant annet biblioteket ned. Plasseringen innenfor «miljø og ressurser» pekes det blant annet på mangel på ROS-analyser og lave vedlikeholdskostnader på bygg (som teller negativt fordi det forkorter bygningsmassens levetid).

2.3 Folkehelse

Innbyggernes samlede helsetilstand er avgjørende for det kommunale utgiftsnivået i årene framover. God folkehelse gir sunn kommuneøkonomi. Dette skapes ved at ressursene i større grad enn før brukes helsefremmende og forebyggende, og i mindre grad enn før reparerende og behandlende. Innsats som bidrar til utjevning av sosiale helseforskjeller i befolkningen øker muligheten for at alle kan få gode liv.

Befolkningens helse og livskvalitet utvikles i lokalsamfunnene der folk leker, lærer, arbeider, pleier fritid og bor gjennom hele livet. En god steds- og samfunnsutvikling bedrer innbyggernes levekår og gjør det enklere for folk å ta helsefremmende valg. Det styrker også innbyggernes evne og vilje til å bry seg om og ta vare på hverandre og samfunnet de er en del av.

Det finnes få gode samfunnsøkonomiske analyser av samfunnskostnadene ved marginalisering og utenforskap som fører mennesker i situasjoner der de er satt helt eller delvis utenfor viktige arenaer i samfunnet ved at de f.eks. ikke er i utdanning, arbeid eller opplæring. Den svenske økonomen Ingvar Nilsson har imidlertid regnet ut at «utenforskap» koster samfunnet mellom 350 000 og 1 600 000 kroner i året per person, avhengig av når en person faller utenfor (Nilsson & Wadeskog, 2008).

Et annet eksempel er det store potensialet som ligger i å øke nivået av fysisk aktivitet i befolkningen. Dersom hele Norges befolkning fulgte anbefalingene om gjennomsnittlig fysisk aktivitet per dag på minimum 30 minutter til voksne og 60 minutter til barn og unge, så hadde den potensielle helsegevinsten vært 239 milliarder norske kroner i året (Helsedirektoratet, 2014/
<https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/kunnskapsgrunnlag-fysisk-aktivitet>

2.4 utfordringer

I arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel ble kommunens utfordringer diskutert blant administrasjon og kommunestyre og følgende ble trukket frem som kommunens 10 viktigste utfordringer:

- Beholde og øke folketallet i kommunen.
- Nærings- og arbeidsutvikling, infrastruktur og samferdsel.
- Bli en attraktiv bostedskommune.
- Bærekraftig økonomi – til å sikre god kvalitet og nødvendige tjenester til innbyggerne.
- Sikre kompetent arbeidskraft.
- Alderssammensetningen – økt antall eldre og færre yngre gir nye behov.
- Styrke samholdet i kommunen, skape en «vi-følelse».
- Opprettholde det aktive og gode landbruket i kommunen.
- Utnytte den digitale utviklingen for å være framtidsrettet.
- Forebygging blant alle aldersgruppene i kommunen.

Ledergruppen har gjennomført en prosess for å oppdatere kommunens viktigste utfordringer. Dette ble gjort med tanke på at samfunnet er i konstant endring og de utfordringene vi ble enige om i april 2017, kan ha endret seg. Et felles administrativt ståsted av hva som er kommunens utfordringer er viktig i arbeidet med prioriteringen av budsjettet.

Ledergruppa kom frem til følgende 8 hovedutfordringer:

- Sikre kompetent arbeidskraft
- Nærings- og arbeidsplasser (reiseliv og landbruk)
- Digitalisering (framtidrettet og effektiv)
- Attraktiv bostedskommune (stabil/Vekst i folketallet)
- Bærekraftige tjenester (økonomi og kvalitet)
- Gode og trygg oppvekst
- Steds- og samfunnsutvikling
- Forebygging blant alle

Kompetente medarbeidere og ledere er blant kommunens viktigste ressurser. Dette handler om at den enkelte medarbeider ikke bare har tilstrekkelig kompetanse, men at kommunen som tjenesteyter har riktig kompetanse til å løse dagens og morgendagens utfordringer. Rekrutteringssituasjonen er utfordrende på noen områder. Innenfor profesjonsbaserte enheter som pleie og omsorg, samt skole, er tilgangen på kvalifisert arbeidskraft knapp. Innenfor pleie- og omsorgssektoren er det utfordringer med å få besatt alle lederstillinger, samt enkelte fagstillinger.

Arbeidet med bemanning og rekruttering kan ikke bare planlegges ut fra dagens behov. Morgendagens behov må også legges til grunn. Morgendagens behov må stå i samsvar med tilgang på relevant kompetanse og i noen tilfeller stillingstyper som i dag ikke er i bruk i kommunen. På dette området kan interkommunale løsninger med fordel vurderes.

Kommunen har en rekke kompetansekrav og funksjoner som skal dekkes. I 2018 ble det lovkrav om å ha kommunal fysioterapeut. Innen 2020 skal kommunen ha kommunepsykolog og ergoterapeut på plass.

2.5 Perspektiver på 2019

I kommunestyrets møte i juni 2018 la rådmannen frem en perspektivsak for å løfte frem viktige tema til videre diskusjon og for å peke på kritiske områder for kommunens videre drift og utvikling. I notatets avsluttende del pekes det på hvordan 2019 kan se ut til å bli. Punktene gjengis i sin helhet i det følgende:

1. *De økonomiske rammer og det økonomiske handlingsrom fremstår som uendret. Signalene i kommuneproposisjonen for 2019 gir ikke rom for en utvidelse av kommunens handlingsrom, på den annen side inneholder ikke proposisjonen vesentlige innstramminger. De statlige styringssignalene inneholder forventninger om en viss effektiviseringsgevinst som følge av digitalisering m.v. En faktor som vi må ta i betraktning er muligheten for at Norges Bank setter opp styringsrenten. Konsekvensen av en eventuell renteøkning er beskrevet tidligere i dette notat.*
2. *Signalene for kommunereformen er omtrent som ventet. Regjeringen er tydelig på at arbeidet fortsetter, samtidig som signalene som ligger i anmodningsvedtaket i Stortinget vektlegger frivillighet. De økonomiske virkemidlene, gulrøttene, er mindre enn før.*
3. *Vi utfordres som generalistkommune. I 2020 kreves det at kommunene skal ha visse stillingstyper som ergoterapeut, psykolog m.v. For små kommuner er det utfordrende å dekke alle funksjoner like godt.*
4. *Investeringsbudsjettet for 2019 blir stramt. Flere pågående tiltak fortsetter, og nye tiltak kommer til. Det er et behov for investeringer i barnehagen, og innenfor pleie og omsorg må behovet for omfang og typer av investeringer avklares. Eiendomsstrategien viser både behov og muligheter for investeringer i kommunens nåværende og fremtidige eiendomsmasse.*
5. *Moderniseringsbehovet i kommunen er fortsatt stort. Arbeidet som er igangsatt gir riktig retning, men omstillingsarbeidet må fortsette kontinuerlig over flere år. Dette krever politisk så vel som administrativt mot og lederskap.*
6. *Kommunen må ha et kritisk blikk på hvilke områder vi trenger en politikkutforming og strategier på. Eksempler på dette er oppvekst, næring og kulturminnevern.*
7. *Tjenestekvaliteten er god. På flere områder må vi ha som ambisjon å gå fra god til veldig god. Langsiktig kvalitetsarbeid må prioriteres.*
8. *Det interkommunale samarbeidet er for slapt. Større trykk og bedre samordning må til. En gjensidig konsultasjonsplikt for samarbeidsinitiativer bør innføres.*
9. *Kommunesammenslåing er ikke vurdert, da rådmannen og administrasjonen ikke har mandat til det i denne omgang.*

Det økonomiske handlingsrommet til kommunen er betraktelig utfordret både fra innsiden og fra utsiden. Dette doble presset, som skyldes kombinasjonen av snevrere økonomiske rammer fra statens side og kostnadskrevede og –drivende tjenesteområder i kommunen, representerer en stor utfordring for kommunens økonomiske bærekraft.

Investeringsbudsjettet for 2019 er som ventet stramt, og behovet for å drøfte hva som er gode investeringer for fremtiden i kombinasjon med nødvendige investeringer i infrastruktur og eiendomsmasse må fortsette med uforminset kraft. Rådmannen vil også peke på at det er nødvendig med en mer offensiv holdning til interkommunalt samarbeid. En eventuell sammenslåing av landbrukskontorene i Brønnøy og Sømna kan være et viktig første steg, men rådmannen er av den klare oppfatning at flere områder bør gjøres til gjenstand for interkommunale samarbeidsrelasjoner.

Andre viktige dimensjoner ved kommunens fremtidige utvikling og bærekraft er knyttet til henholdsvis prioriteringer og strategiutvikling. Når det gjelder prioriteringer er det etter rådmannens vurdering avgjørende at kommunens folkevalgte og administrasjon evner å legge til rette for og treffe beslutninger som prioriterer vekst og tilvekst. Vekst handler blant annet om å motvirke noe av den

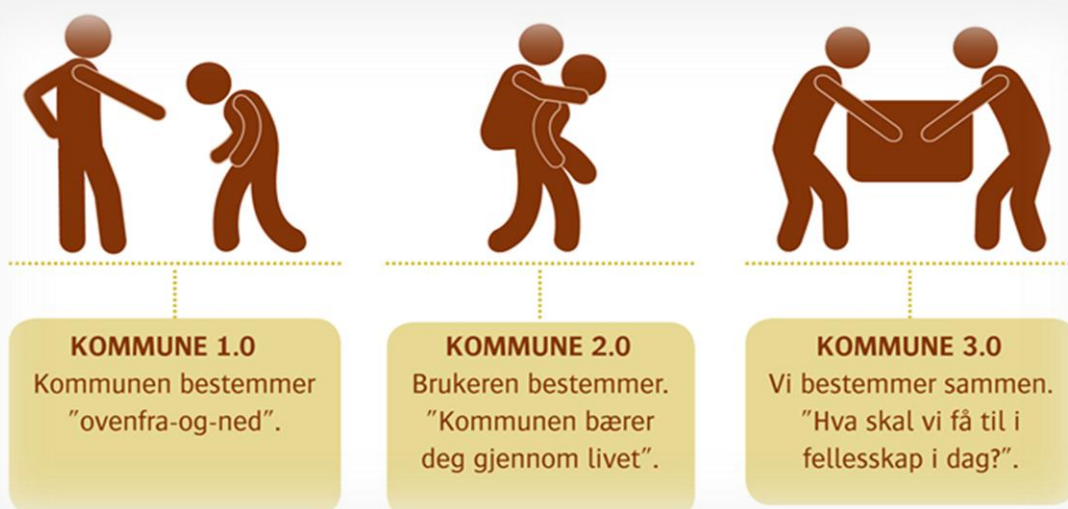
befolkningsframskrivingen som SSB presenterte i juni i år. Den indikerer at Sømna i 2023 vil være under den «magiske» og psykologisk viktige grensen på 2000 innbyggere. Vekstperspektivet må dels være knyttet til å trekke flere innbyggere til kommunen og dels til å redusere den forventede nedgangen i barnetall. Nedgangen i barnetall har selvsagt viktige økonomiske implikasjoner, men like viktig er at en mindre drastisk nedgang i barnetallet er viktig for den totale befolkningsutvikling i Sømna i et langsiktig perspektiv, i et generasjonsperspektiv. Tilvekstperspektivet handler om å trekke flere arbeidsplasser til kommunen og til å konsolidere eller videreutvikle eksisterende virksomheter.

Strategiperspektivet er viktig for å sikre at Sømna kommune utvikler gode strategier for fremtiden som prioriterer vekst, samfunnsutvikling og stedsutvikling. Her er det etter rådmannens vurdering potensial for å styrke flere politikkområder og deres interne sammenheng. Arbeidet med rullering av strategisk landbruks- og næringsplan blir særdeles viktig for å utvikle en næringspolitikk som peker fremover og gir rom for konsolidering, knoppskyting fra eksisterende virksomhet og nyskaping innenfor områder der vi i dag har liten, fragmentert eller ingen virksomhet.

2.6 Samskaping og innovasjon

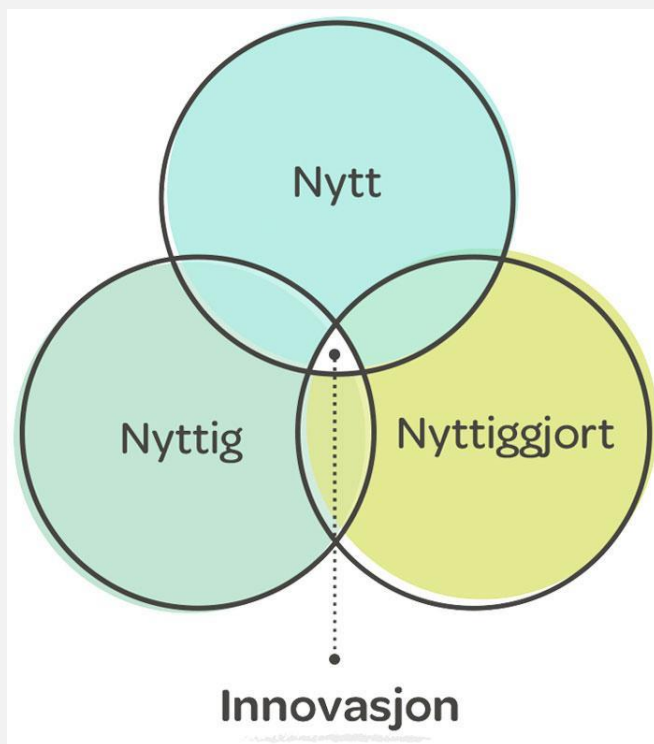
Samfunnsutviklingen har de siste 50 år utfordret kommunens tradisjonelle rolle. Dette er en trend som er synlig i hele Skandinavia og endringene omtales gjerne som overgangen fra "Kommune 1.0", via "Kommune 2.0" til "Kommune 3.0". De peker på kommunens vei fra 60-tallets strenge myndighetsutøverrolle via 90-tallets servicerolle, til at kommunen i dag ses på som hele «det lokale fellesskapet», der innbyggerne involveres mer aktivt enn tidligere som en ressurs og partner gjennom nye former for samskaping og samarbeid.

Det er et stort behov for å tenke nytt om hvordan kommunen framover skal løse sine rolle som tjenesteleverandør, myndighet, samfunnsutvikler og demokratisk arena. Både forskningsmiljøer og KS peker på mer samskaping som et svar på dette. Samskaping innebærer at kommunen arbeider sammen med innbyggerne og andre offentlige og private aktører for å finne nye og bedre løsninger og for å skape en bedre, mer effektiv og mer demokratisk offentlig sektor. Mer samskaping innebærer også å ta i bruk nye styringslogikker og utfordrer tradisjonelle roller og måter å lede og løse oppgaver på.

(Modell utviklet av Asker kommune)

Samskaping og deling er en viktig del av kommunens innovasjonsarbeid. Innovasjon i offentlig sektor handler om å bringe de gode løsningene hele veien fra idéer til gjennomført praksis, altså fra nytt, via nyttig, til nyttiggjort.

Innovasjon kan omfatte både store endringer og utvikling i mindre skala. En forskjell fra øvrig utviklingsarbeid er at innovasjon utfordrer de tradisjonelle «siloene». Endret arbeidspraksis og krav til nye samarbeidsformer er viktig i innovasjonsarbeidet. En innovativ kommune må våge å trække opp nye løyper, våge å la seg utfordre av andres syn både på behov og løsningsvalg, samt evne til å fullføre. Innovasjonsprosesser utfordrer den politiske ledelse til å tenke mer langsiktig, gi administrasjonen rom for å prøve og feile, samt å involvere innbyggere og andre samfunnsaktører i utformingen av nye løsninger. Et tettere samarbeid med eksterne aktører er ikke ment for å svekke det representative demokratiet, men det skal være et supplement og styrke.

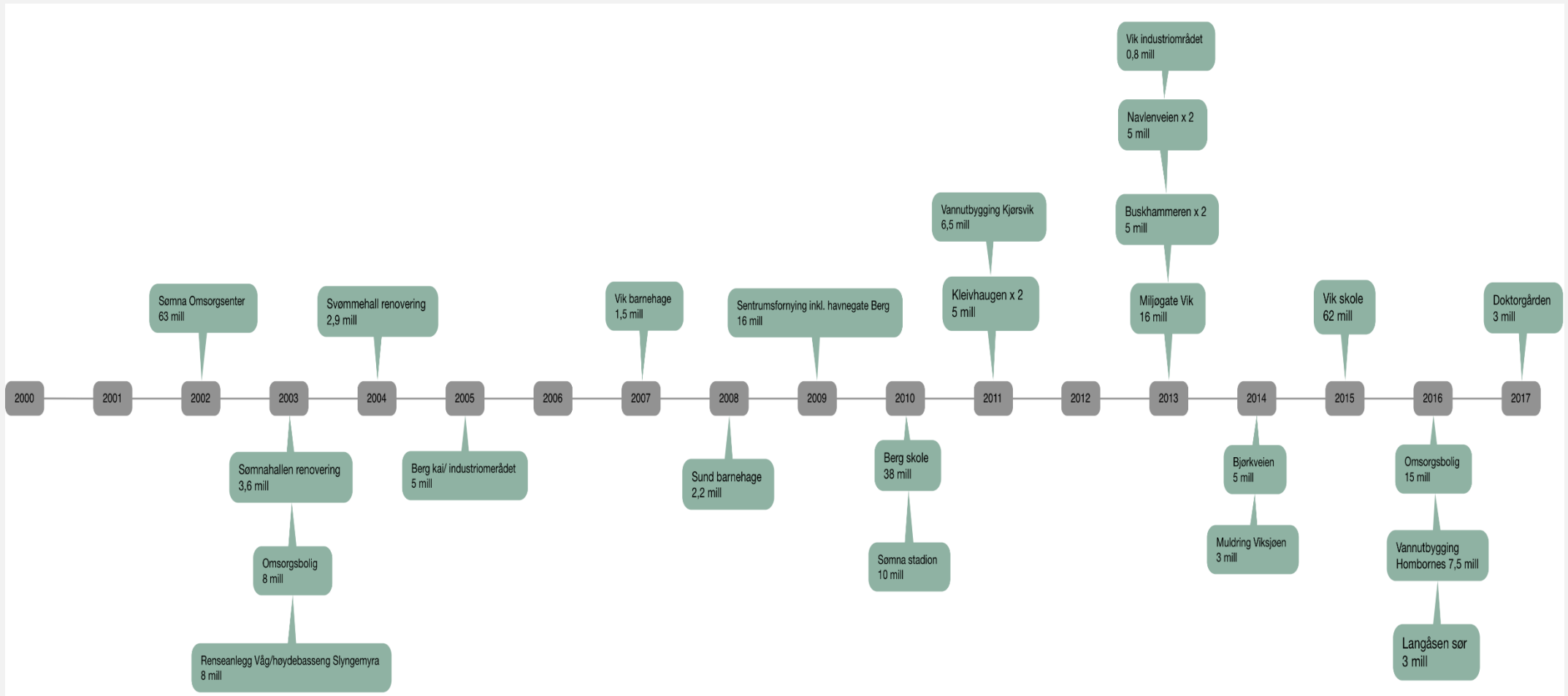
For Sømna kommune vil evnen og viljen til å være innovativ være avgjørende for kommunens evne til å møte fremtiden. Både eksterne så vel som interne forhold peker klart i den retning. Ved å jobbe systematisk med innovasjon kan den kommunale organisasjonen bidra til såkalt tjenesteinnovasjon. Innovasjon kan også innebære nye arbeidsmetoder, f.eks. tilrettelagt gjennom økt bruk av digitale verktøy, som setter kommunen i stand til å løse nye oppgaver eller forbedre eksisterende oppgaveløsning. Det er også viktig at kommunen evner å gjøre bruk av sosial innovasjon, der kommunen inngår i et fellesskap med andre aktører, f.eks. frivillige organisasjoner og/eller næringsaktører, for å utløse det innovasjonspotensial som bor i kommunen. Her er det viktig at kommunen evner å lære av andre som har kommet lenger enn oss, og kommunen må styrke sin evalueringskultur og evne til å lære som organisasjon.

Oppsummert

Ingen kan alene «berge» Sømna. Vi står foran mange utfordringer i dag og i fremtiden. Alle aktører må erkjenne at samhold, dialog og samskaping er nødvendige forutsetninger for en positiv økonomisk utvikling og samfunnsutvikling i våre byder. Dette krever ettertanke, raushet og engasjement nedenfra. Det er kanskje kommunens viktigste ressurser for fremtiden.

3. Investerings tiltak

I løpet av de siste 18 årene har det vært gjennomført mange investeringstiltak i Sømna kommune. Under vises en oversikt over hovedtiltakene.

4. Overordnede føringer og mål

4.1 Sentrale og regionale føringer

Innenfor flere områder vil det komme endringer i lover og forskrifter som påvirker kommunens drift og forvaltning.

1.7.2019 trår den nye kommuneloven i kraft. Loven har en rekke endringer for kommunal styring, organisering og økonomiske bestemmelser. Noen av de viktigste endringene er at det kommunale selvstyre er lovfestet og styrket, ny internkontrollbestemmelse og rettigheter for de folkevalgte. Ulike bestemmelser av loven vil tre i kraft på forskjellig tid.

Innføring av nye personvernregler fra juli 2018 medfører et betydelig administrativt merarbeid.

Skjerpede miljøkrav krever at vi gjør smarte valg innenfor eiendom og en rekke driftsområder. Den bebudede gjødselsforskriften påvirker først og fremst aktørene i landbruket, men den vil også ha konsekvenser for vår landbruksforvaltning.

I tillegg er det i perioden 2018-2020 krav til kommuner om å tilby tjenester som kommunal fysioterapeut, ergoterapeut og kommunepsykolog.

4.2 Samfunns mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel 2017-2029

I juni 2017 ble kommuneplanens samfunnsdel vedtatt.

Kommuneplanens samfunnsdel inneholder langsiktige og overordnede mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den er et politisk og administrativt styringsverktøy. Satsingsområdene peker på de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i den 12-årige planperioden, og planen er førende for alle tjenesteområder i kommunen.

Samfunnsdelen inneholder tre overordnede mål med tilhørende strategier. Utdrag fra de tre overordnede målene er gjengitt nedenfor.

[Se planen her](#)

4.2.1 Mål 1:

Vi skal være en bærekraftig kommune

Bærekraftig utvikling er en samfunnsutvikling som imøtekommer dagens behov, uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine behov. Miljømessig, økonomisk og sosial bærekraft er forhold som til sammen er med på å skape en bærekraftig utvikling. Den sosiale bærekraften handler om å vite hva folk trenger fra de stedene de bor, jobber og lever. Alle i samfunnet skal ha lik tilgang til sysselsetting, kultur, et anstendig hjem og egnet bomiljø, utdanning, sikkerhet og deltakelse i samfunnet.

Omfattende og globale klima- og miljøutfordringer krever en omlegging til et mer bærekraftig samfunn. Det vil si at fremtidens produkter og tjenester må gi betydelige mindre konsekvenser for klima og miljø enn i dag. Sømna kommune ønsker å være en aktiv pådriver for at innbyggerne, næringsdrivende og andre skal ta miljøvennlige valg. Det kan handle om ny teknologi, nye måter å bruke gamle systemer på og ikke minst innovasjon og utvikling. Digitalisering er den mest omfattende teknologiske trenden i vår tid og preger de fleste samfunnsområder.

Å ha en bærekraftig kommuneøkonomi vil være avgjørende viktig for å kunne bestå som egen kommune. Det innebærer at vi har et årlig positivt netto driftsresultat, håndterbar lånegjeld og «penger på bok». Et viktig mål i planperioden er at folketallet øker med 1 % årlig. Det vil påvirke økonomien gjennom høyere skatteinntekter og større rammeoverføringer. Det vil igjen være viktig for å kunne opprettholde omfang og kvalitet både på de lovpålagte og frivillige tjenestetilbudene. En positiv utvikling for Sømna påvirker og påvirkes av utviklingen i regionen og regionsenteret. Det vil derfor være viktig å videreutvikle og prioritere det gode samarbeidet i regionen.

4.2.2 Mål 2:

Vi skal skape et helsefremmende lokalsamfunn

Gode lokalsamfunn har stor betydning for trivsel, tilhørighet, livskvalitet, trygghet og helse. Det er viktig å identifisere helsefremmende faktorer i lokalsamfunnet. Kommunen har utfordringer, særlig knyttet til psykisk helse, ensomhet, integrering og livsstilssykdommer i alle livsfaser.

Vår viktigste ressurs er menneskene som bor her, og barn og unge er framtida vår.

For å lykkes med å skape et samfunn som i større grad fremmer psykisk helse og livskvalitet er det nødvendig å legge mer vekt på forhold som fremmer barn og unges mestring, tilhørighet, deltakelse og opplevelse av mening. Barns levekår og oppvekstmiljø påvirker utdanningsløp og yrkesmuligheter senere i livet og får konsekvenser for helse i voksen alder. Sømna kommune vil satse målrettet på å trygge alle barns oppvekstvilkår.

Alderssammensetningen i kommunen endres og det er viktig at vi legger til rette for en aldersvennlig kommune, hvor vi ser på de eldre som en ressurs i samfunnet. En robust befolkning med god mestringsevne i hverdagen reduserer behovet for offentlige hjelpetjenester.

I Sømna har vi mange frivillige og uunnværlige ildsjeler. Den frivillige innsatsen er avgjørende for å skape gode lokalsamfunn. Et godt samspill mellom kommunen og frivilligheten er viktig for å møte de utfordringer og muligheter som følger av den demografiske og teknologiske utviklingen.

4.2.3 Mål 3:

Vi vil være en attraktiv bostedskommune

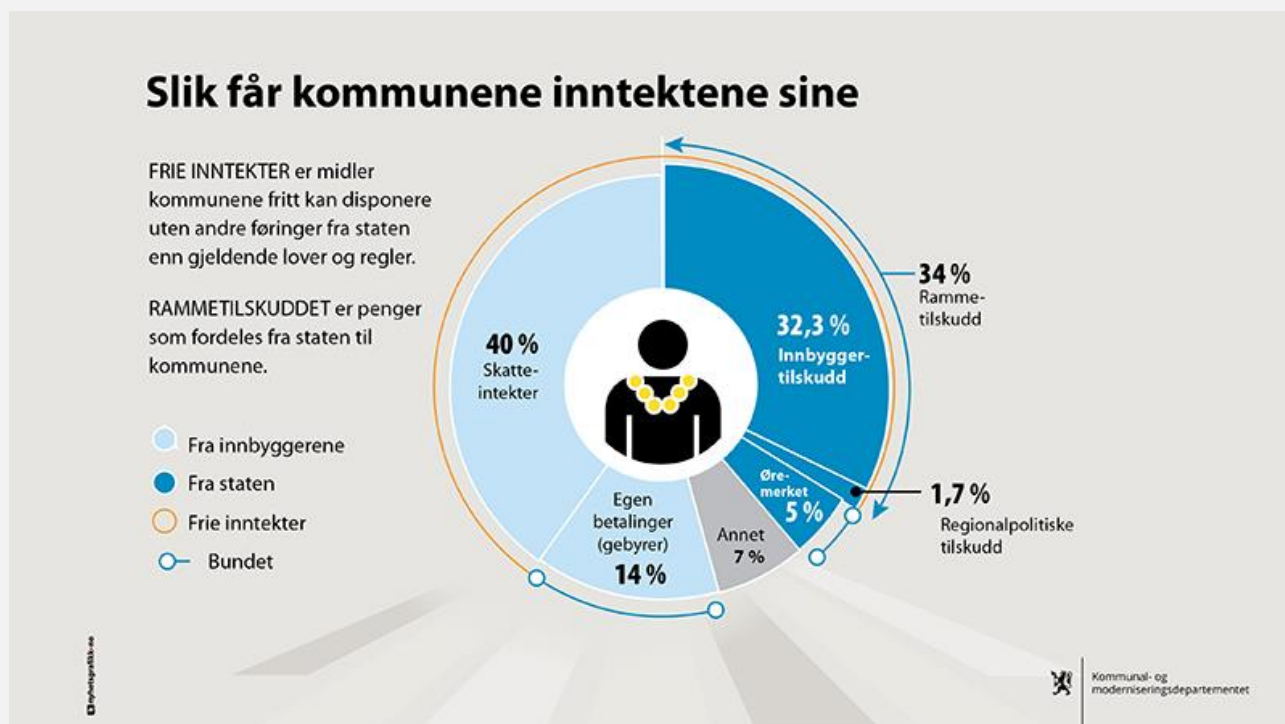
For at kommunen skal beholde våre innbyggere og også ha vekst i folketallet er det viktig at Sømna er attraktiv. Attraktiviteten til en kommune kan kobles til stedets evne til å trekke til seg personer eller miljø som er viktige for utviklingen av stedet. Attraktiviteten avhenger av mange ulike faktorer; kommunen må ha fokus på tilrettelegging for tilstrekkelig og variert boligbygging, samt økt bruk av sykkel og gange i dagliglivet. Det skal være enkelt å bedrive fysisk aktivitet ved å ha tilgjengelige grønne områder til lek, idrett, rekreasjon og friluftsliv. Kulturlivet i kommunen står høyt og det er viktig å opprettholde dette.

5. Økonomiske rammebetingelser

5.1 Inntektssystemet

Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. Inntektssystemet fordeler disse inntektene til kommuner og fylkeskommuner.

De frie inntektene består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør nærmere 80 % av de samlede inntektene til kommunesektoren. Rammetilskuddet beregnes blant annet ut fra innbyggertall og alderssammensetningen. Innbyggere i alderen 6-15 år er de som gir mest tilskudd til kommunen.

Inntektssystemet bidrar til at kommuner kan gi et likeverdig tjenestetilbud

Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Noen kommuner har mange barn i skolealder, andre kommuner har mange eldre som trenger omsorgstjenester, lange reiseavstander og/eller spredt bosetting. Dette gjør at kommunale tjenester, som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Et viktig formål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene og fylkeskommunenes kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for slike ufrivillige kostnadsforskjeller.

Utgiftsutjevningen omfordeler rammetilskuddet

Kommunene og fylkeskommunene får kompensasjon for disse ufrivillige kostnadsforskjellene i utgiftsutjevningen. Størsteparten av kommunenes rammetilskudd fordeles i utgangspunktet med et likt beløp per innbygger, det såkalte innbyggertilskuddet. Utgiftsutjevningen skjer ved hjelp av en kostnadsnøkkel, som sørger for at denne andelen av rammetilskuddet blir omfordelt fra kommuner som er rimeligere å drive enn landsgjennomsnittet, til kommuner som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

Kostnadsnøkkelens består av en rekke objektive kriterier, som forklarer hvorfor det er forskjeller i kommunenes utgifter til velferdstjenester. Eksempler på slike kriterier er blant annet antall barn i skolepliktig alder, antall eldre og bosettingsmønster og reiseavstander i kommunen.

Regionalpolitiske tilskudd

I rammetilskuddet inngår også regionalpolitisk begrunnede tilskudd. Disse tilskuddene er viktige virkemidler for å nå regional- og distriktspolitiske mål. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er distriktstilskudd Nord-Norge, distriktstilskudd Sør-Norge, storbytilskudd, regionsentertilskudd og veksttilskudd.

Skatteutjevningen omfordeler skatteinntekter

En betydelig andel av kommunesektorens inntekter kommer gjennom skatteinntekter. Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen skatteutjevning utjevnes delvis disse forskjellene mellom kommunene, ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet til kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet.

5.2 Statsbudsjettet

Regjeringen legger opp til en realvekst i frie inntekter på 2,6 milliarder kroner i 2019. Dette tilsvarer en realvekst på 0,7 %. I forslaget til statsbudsjett som er lagt frem får Sømna kommune en vekst i frie inntekter på 1,6 %. Den samlede pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren i 2018 anslås nå til 3,0 %. Dette er 0,4 % høyere enn i revidert nasjonalbudsjett for 2018. Kostnadsveksten skyldes i hovedsak økte elektrisitetpriser.

Dette betyr at Sømna får en negativ realvekst på 1,4 %.

For mer informasjon om forslag til statsbudsjettet se:

<https://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2019/>

Notat fra KS som oppsummerer konsekvensene av statsbudsjettet:

<https://www.ks.no/contentassets/def9e01021e045a4818ccd4329b20ab6/statsbudsjett-2019---notat.pdf>

5.3 Økonomisk status

Fylkesmannen anbefaler at netto driftsresultat over tid bør ligge på 1,75 % av driftsinntektene. Netto driftsresultat i 2017 ble 2,07 % og for 2016 1,04 %. Prognosene pr. 2. tertial viser at vi også for 2018 ligger an til et resultat på ca 2,0 %. I så måte oppfyller kommunen de sentrale anbefalingene. Med bakgrunn i reduserte inntekter og økende utgifter i kommunens underliggende drift viser budsjettet i økonomiplanperioden negativt netto driftsresultat i hele perioden.

Drift

Det må fortsatt være et mål for en kommune å bygge opp reserver som kan benyttes til å dempe eventuelle økonomiske nedturer som følge av f.eks. utfordringer og usikkerhet knyttet til økte demografikostnader, økte kapitalkostnader, økte pensjonskostnader, usikkert finansmarked eller finansiering av statlige reformer. I dette perspektivet er det en utfordring å legge til rette for en forvaltning av kommunens midler som tilfredsstillende brukernes behov for tjenester og samtidig bidrar til å opprettholde et økonomisk handlingsrom.

Sømna kommune har i de siste årene, med noen unntak, levert positivt netto driftsresultat. Dette er i det alt vesentligste skapt gjennom eksterne forhold som større skattevekst enn forutsatt, inntektsføring av premieavvik, momskompensasjon fra investeringer og synkende rentenivå. Det er et klart behov for å skape gode regnskapsresultater i årene framover for å kunne bygge reserver for både å skape en buffer for uforutsette hendelser, samt å kunne redusere låneopptak ved investeringer.

Disposisjonsfond

Fylkesmannen anbefaler kommunene å ha et disposisjonsfond på minimum 10 % av kommunens driftsinntekter. Et slikt nivå (10 %) utgjør for Sømna kommunes del om lag 21 millioner kroner. Sømna

kommune har per i dag et disposisjonfond som utgjør ca. 25 millioner kroner. Fylkesmannens anbefaling er dermed nådd, men med fondsbruken som det er lagt opp til i økonomiplanen vil vi være under denne anbefalingen allerede i 2020. Det må derfor iverksettes tiltak for å redusere fondsbruken slik at man kan opprettholde en reserve å tære på, og også for å kunne finansiere investeringer med egenkapital. Det er viktig for kommunens likviditet å ha et solid disposisjonsfond.

Finans

Sømna kommune leverer finansrapport etter 1 og 2.tertial.

For mer informasjon se: <http://www.somna.kommune.no/tjenester/planer-og-okonomi/okonomi/finansrapport/>

6. Mål for planperioden og måleindikatorer; «Sømnabarometeret»

Kommuneplanens samfunnsdel 2017-2029 gir føringer for mål og strategier. Enhetene har prioritert måleindikatorer basert på hovedmålene i kommuneplanen og oppdaterte hovedutfordringer. Måleindikatorer gir et godt grunnlag for å følge utviklingen av tjenesteproduksjonen. Det er en viktig del av den økonomiske internkontrollen og det å kunne gi indikasjoner på om utviklingen innen ulike tjenester går i den retning kommunestyret har vedtatt og ønsker. Det presiseres at arbeidet med måleindikatorer er i startgroppen og dette vil ha stort fokus i 2019.

Utvikling i de ulike indikatorene markeres med følgende fargekoder:

Ønsket utvikling	Negativ utvikling	Ingen forandring
------------------	-------------------	------------------

Selv om en indikator får grønn og kommer i kategorien ønsket utvikling, kan det fortsatt ha en alt for høy/lav verdi. Et eksempel er mobbing som har fått fargen grønn. Det skyldes en nedgang fra 21 %, men likevel er tallet for høyt. I dette tilfellet er valget av grønn indikator et tegn på utviklingen går i riktig retning, men ikke at verdien i seg selv er god nok.

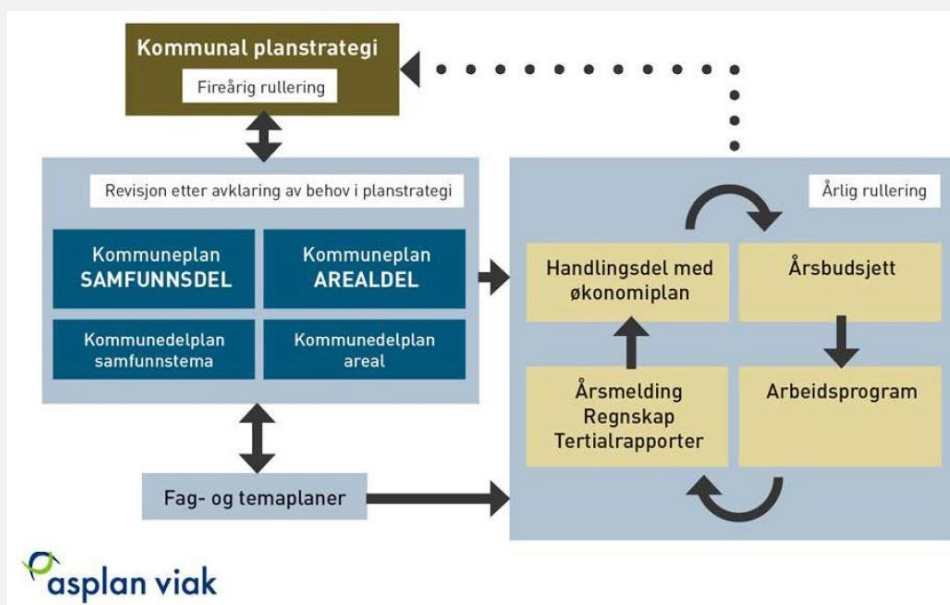
Indikatorer	Dagens nivå*	Mål 2022	Akseptabelt nivå
Sømna sin andel av disponibel melkekvote i Nordland	10,6 %	11,5 %	10 %
Dyrkajord omdisponert fra landbruk (dekar)	3 da	3 da	5 da (høyest)
Utnyttelse av kommunens ramme til miljømidler og drenering	100 %	100 %	90 %
Antall gjennomførte observasjoner etterfulgt av foreldresamtaler i barnehage	>1-2	2	<1
Andel barn som fyller ett år i løpet av kalenderåret som tilbys plass innen utgangen av samme år	100 %	95-100 %	<90 %
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning/fagbrev i barnehage	56,26 %	70 %	59 %
Andel besvarelser foreldreundersøkelse i barnehage (oppstart 2019)	*	85 %	75 %
Uteaktivitet i barnehage minimum 1 time hver dag som helsefremmende tiltak	95-100 %	95-100 %	>95 %
Andel barn som blir mobbet 7. klasse	5,6 %	3 %	Mobbefri skole
Andel ungdom som blir mobbet 10. klasse	11,6 %	3 %	Mobbefri skole
Andel med vedtak om spesialundervisning 5.-7. trinn	9%	8 %	8 %
Andel med vedtak om spesialundervisning 8.-10. trinn	12%	8 %	8 %
Andel laveste mestringsnivå lesing 5.kl	30,8 %	15 %	15 %
Andel laveste mestringsnivå matte 5.kl	30,8%	15 %	15 %
Andel laveste mestringsnivå engelsk 5.kl	*	15 %	15 %
Antall elever representert på første foreldremøte høst Vik skole	70 %	90 %	85 %
Andel besvarelser foreldreundersøkelsen	59,3 %	85 %	75 %
Andel lærere med spesialundervisning av elever med minst 30 studiepoeng spesialpedagogikk	35 %	95 %	90 %
Grunnskolepoeng (Nordland gj.snitt: 41,6 2017-2018)	37,3	43	41
Andel undervisningspersonale som oppfyller kompetansekravene jf. Opplæringsloven	87,5 %	100 %	100 %
Sykefravær kommunalt ansatte (siste kvartal)	5,7 %	4,5 %	4,5 %
Mottakere av uføretrygd og arbeidsavklaringspenger	5,7 %	3 %	4 %
Frafall videregående	17 %	10 %	15 %
Lavinntektsfamilier med barn 0-17 år	15,4 %	10 %	12 %
Andel fagutdannede i PLO	69,8 %	100 %	70 %
Andel brukere kartlagt for ernæringsstatus	70 %	100 %	80 %
Andel fast ansatte som har gjennomført kompetansehevende tiltak	60 %	90 %	50 %
Debutalder alkohol før 12 år	27 %	0 %	0 %
Andel overvekt og fedme ved sesjon	39 %	20 %	25 %
Snusbruk blant ungdom	13 %	9 %	10 %
Røyking blant ungdom	10 %	6 %	7 %
Avgifter VAR-område (Vann, avløp og renovasjon)	8032 kr.	8747 kr.	Best på Sør-Helgeland
Tilgjengelige tomter	32	32*	34
Tilgjengelig industriareal	120 da	90 da	110 da
Netto driftsresultat av driftsinntekter	-2,84 %	1,75 %	0 %
Disposisjonsfond i % av driftsinntekter	11,26	>10 %	10 %
Lånegjeld i % av driftsinntekter	77,5 %	50 %	77,5 %

*15 nye tomter i Buskhammeren ligger inne.

Tallene bygger på statistikk hentet fra Kunnskapsgrunnlaget 2017 Sømna kommune og er oppdatert der det finnes nyere data. [Her kan du lese hele kunnskapsgrunnlaget](#)

7. Kommuneplanens handlingsdel

Plan- og bygningsloven krever at kommunen skal ha en kommuneplan med en handlingsdel som angir hvordan kommuneplanen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig.

I Sømna kommune ivaretas kravet gjennom økonomiplanens handlingsdel. Her samordnes og prioriteres drifts- og investeringstiltak de neste 4 årene, på grunnlag av kommuneplanens samfunnsdel og andre kommunedelplaner.

7.1 Driftstiltak

Under følger flere tabeller med oversikt over driftstiltak fordelt etter de ulike satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Tiltakene er bygd opp etter de ulike strategiene i kommuneplanen og ikke etter enhetene; det såkalte speilvendingsprinsippet. Dette vil bidra til å gå mer bort fra den tradisjonelle «silotenkningen» til en helhetlig planlegging. Tiltakene er nummerert og i vedlegget er en beskrivelse av alle tiltakene. For ordens skyld er det utarbeidet en samlet handlingsplan som både viser tiltak som er en del av daglig drift, vedtatte tiltak og nye tiltak som rådmannen foreslår. Listen over tiltak på enhetene viser primært hovedtiltakene.

Under *Kostnad* vises kostnaden med tiltaket for hvert av årene i økonomiplanperioden, mens det under *finansiering* fremgår hvordan hvert tiltak er finansiert. Driftstiltak finansieres enten ved omstilling i driften uten økning i budsjetttrammen, med tilskudd fra eksterne aktører, ved økning i budsjetttrammen eller gjennom en kombinasjon av disse finansieringsløsningene. Nye tiltak som prioriteres i 2019 legges inn i enhetenes budsjettammer for 2019. X er tiltak som skal iverksettes/er igangsatt, men dette har ingen økonomiske konsekvenser. I kolonnen *økt budsjetttramme* ligger alle ønskede forslag fra enhetene med en økonomisk kostnad. Det er kun de som er markert grønt som er tatt inn i budsjettet.

Fargekodene viser hvilke tiltak kommunen må iverksette (eller som allerede er en del av daglig drift og som enten er lovpålagt eller vi ser er nødvendig at vi viderefører), tiltak som bør iverksettes og tiltak som er viktige, men som det ikke er funnet rom for i denne økonomiplanen. Det er kun foretatt en prioritering for neste års budsjett. Tiltak det ikke er funnet rom for gjelder derfor 2019, men kan evt. komme inn som tiltak i neste års økonomiplan. Samme tiltak kan gå igjen flere steder. Dette er for å vise at tiltaket når flere av strategiene i kommuneplanen.

Vi skal være en bærekraftig kommune

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettamme	
Næring													
Styrke landbruket som Sømnas viktigste næring	1	Beholde bemanning/kompetanse				X	X	X	X				
	2	Utarbeide landbruks- og næringsplan				X							
	3	Ansette fagleder for landbruk og næring				0,8	0,8	0,8	0,8			0,8	Vedtak
Legge til rette for utvikling av eksisterende næringer, bedrifter og nyetableringer.	4	Ny og utvidet enhet for «Landbruk og næring»				X	X	X	X	X			
	5	Etablere samarbeid mellom kommunen og private aktører				X	X	X	X				
Bidra til samordning og felles strategi for utnyttelse og profilering av det opplevelsesbaserte reiselivet.	6	Felles strategi for skilting og merking av turløyper, kulturminner og destinasjoner				X	X	X	X		X		
	7	Bemannet turistinformasjon med guiding.				X	X	X	X	X			

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Kommunen som tjenesteyter													
Effektivt tjenestetilbud med høy kvalitet og god tilgjengelighet	8	Beholde kompetanse/bemanning				X	X	X	X				
	9	Overordnet kompetanseplan				X	X	X	X				
	10	Strategi for omdømmebygging				X	X	X	X				
	11	Full barnehagedekning				X	X	X	X				Vedtak
	12	Supplerende opptak				X	X	X	X				
	13	Styrke styrerressurs				0,1	0,2	0,2	0,2			0,1	
	14	Økning merkantil funksjon PLO				0,15	0,15	0,15	0,15			0,15	
	15	Kompetanseheving/opplæring				0,2	0,2	0,2	0,2			0,2	
	16	Kvalitetsarbeid/internkontroll				X	X	X	X				
	17	Opprette arkivlederstilling				0,8	0,8	0,8	0,8			0,8	22/18

	31	Samlokalisering av fagmiljø		X	X	X	X	X			
	32	Saksbehandler NAV		0,32	0,32	0,32	0,32			0,32	22/18
	33	Profilering og markedsføring		X	X	X	X				
	34	Personvernombud		X	X	X	X				Lovkrav
	35	Fremtidig tjenesteproduksjon innenfor pleie- og omsorg		X	X	X	X				
	36	Områdegjennomgang av enhet for teknisk og eiendom		X	X	X	X				Vedtak
	37	Struktur gjennomgang oppvekst		X	X	X	X				
Videreutvikle regionalt samarbeid for å yte bedre tjenester til våre innbyggere	38	Regional skolesatsing		X	X	X	X		X		31/18
	39	Regionalt samarbeid om tilsyn i barnehage		X	X	X	X				
	40	Samarbeid med ambulante team		X	X	X	X				
	41	Opprette skype for business		X	X	X	X				
	42	Helsesøsternettsverk		X	X	X	X				
	43	Kreftkoordinator		0,06	0,06	0,06	0,06	X			
	44	Kommunal akuttseng – interkommunal legevakt		X	X	X	X				

	45	Interkommunalt samarbeid		X	X	X	X				
	46	Styrke fagnettverk internt og i regionen		X	X	X	X				
	47	Kompetanseplan. Se nr. 9									
	48	Profilering av kommunen. Se nr. 33									
	49	Lærlingeplasser		X	X	X	X				31/17
Kommunen som organisasjon skal være ledende innen digitalisering på Helgeland	50	Sømnaskolen i digital utvikling		X	X	X	X				46/15
	51	Digitale lærebøker		0,2	0,2	0,2	0,2			0,2	
	52	Økt digitalisering av barnehagene		X	X	X	X	X			
	53	Telemedisin/E-portal		X	X	X	X				
	54	Røntgen – overføring til sykehus		X	X	X	X				
	55	Økt bruk av Ephorte		X	X	X	X				
	56	Fra papir til digitalisering		X	X	X	X				
	57	Felles postmottak		X	X	X	X				
	58	Innføre «link til livet»		X	X	X	X				

Jobber etter prinsipper om forebygging og tidlig innsats	59	MOT		X	X	X	X		X		124/15
	60	Strategi for språkopplæring Se. nr. 24									
	61	Etablere gode overgangsrutiner i hele barnehage- og skoleforløpet		X	X	X	X				
	62	Interkommunalt samarbeid om kommunal psykolog. Se nr. 28									
	63	Styrket førskoletiltak i form av ressurser og kompetanse		X	X	X	X				
	64	Aktiv tverrfaglig lederteam for barn og unge		X	X	X	X				
	65	Kartlegging/avdekking/riktig fokus		X	X	X	X				
	66	Etablere frisklivssentral		0,3	0,3	0,3	0,3	X	X		
	67	Oppstart tidlig inn – helsestasjonen		X	X	X	X				
	68	Hverdagsmestring - rehabilitering		X	X	X	X				
	69	Kommunal fysioterapeut og ergoterapeut Se nr. 26 og 27									
	70	IA bedrift. Se nr. 21									
	71	Brukerundersøkelser skole		X	X	X	X				
	72	Aktiv bruk av hjemmeside og sosiale medier. Se nr. 33		X	X	X	X				

God kommunikasjon vedrørende tjenester, tilbud og beslutninger. Innbyggerne må gis muligheter for deltagelse og innflytelse	73	Brukerundersøkelser helse og PLO		X	X	X	X				
	74	Nye digitale løsninger for hjemmeside		X	X	X	X				
	75	Utvikling av sosiale tjenester i NAV		X	X	X	X		X		
	76	Aktivt ungdomsråd og eldreråd		X	X	X	X				61/17
	77	Barnas talsperson i plansaker		X	X	X	X				Lovpålagt
	78	Fokus på innbyggerinvolvering og medvirkning		X	X	X	X				
	79	Varsling 24		X	X	X	X				
	80	Deltakelse på lokale og regionale arrangement		X	X	X	X				

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Miljø og klima													
Tilrettelegge for aktiv transport (sykle/gå til og fra skole, jobb og fritidsaktiviteter)	82	Revidere trafikkplanen				X	X	X	X				
	83	Utarbeide sentrumsplan for Berg				X	X	X	X				
	84	Gang- og sykkelsti mellom Berg og Vik. Se nr. 81											
Tilpasse og utnytte konsekvensene av klimaendringene	85	Klimavennlige bygg				X	X	X	X	X			
Kommunen er pådriver for et mer miljøvennlig landbruk	86	Miljørettede tilskuddsordninger				X	X	X	X				
	87	Biogass anlegg				X	X	X	X				
Kommunens innbyggere er aktive i miljøarbeidet	88	Økt samarbeid mellom enhetene og innbyggerne				X	X	X	X				
	89	Holdningskapende arbeid				X	X	X	X				
	90	Sortering av søppel på kommunal grunn				X	X	X	X	X			

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Samfunnsikkerhet og beredskap													
Sømna skal til enhver tid ha god beredskap	91	Oppdaterte beredskapsplaner				X	X	X	X				
	92	Rask responstid på vann/avløp/ekstremvær				X	X	X	X				
	93	POSOM team				X	X	X	X				
Vi skal ha et velfungerende kommunalt brann- og redningsvesen	94	Operativt brannvesen				X	X	X	X				

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Kommuneøkonomi													
Årlig positivt netto driftsresultat i samsvar med Fylkesmannens målsetting om anbefalt krav	95	Effektivisering av tjenestetilbud, spesielt i forhold til oppvekst og pleie- og omsorg og økt digitalisering Se nr. 35, 37 og 55											
	96	Innkjøpsavtaler				X	X	X	X				
Netto lånegjeld og disposisjonsfond skal være i samsvar med statens normer	97	Tilpasse driften i forhold til inntektene kommunen mottar.				X	X	X	X	X			

Vi skal skape et helsefremmende lokalsamfunn

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Barn og unge													
Gode oppvekstvilkår for alle barn og unge	98	Helsefremmende skole og barnehage				X	X	X	X				120/12 26/18
	99	Klassemiljøutviklingsplaner for alle trinn				X	X	X	X				
	100	Felles morgensamlinger				X	X	X	X				
	101	Full barnehagedekning Se nr. 11											
	102	Økning av stilling på helsestasjon med 50%				0,32	0,32	0,32	0,32			0,32	
	103	COS for fremmedspråklige (foreldreveiledning)				X	X	X	X				
	104	Musikkbinge (Øvingslokale)				X	X	X	X		X		
	105	Idrettshaller, stadion og svømmehall				X	X	X	X				
	106	Tobakksfri kommune				X	X	X	X				46/18

	121	Måltider i barnehagen Se nr. 114									
	122	Digitalisering – tilgjengelig verktøy Se nr. 56									
	123	Ansvarsgrupper		X	X	X	X				
Prioritere virkemidler som reduserer sosiale ulikheter i helse og livsvilkår	124	Økning med 10 plasser i grønn sektor og en arbeidsleder		0,19	0,19	0,19	0,19			0,19	
	125	Kulturkafè med leksehjelp		X	X	X	X				
	126	Styrking av ungdom i jobb		X	X	X	X		X		
	127	Lave egenandeler – egenbetaling		X	X	X	X				
	128	Stimuleringsmidler rus, psykisk helse og sosialt arbeid		X	X	X	X				
Opprettholde en god skolehelsetjeneste	129	Helsesøster i skolen faste dager. Godt samarbeid/samhandling med skole og helsestasjon		X	X	X	X				
	130	Ansvarsgrupper. Se nr. 123									
Det skal tilrettelegges for gode arenaer hvor barn og unge kan møtes	131	Treningspark i Vik		X	X	X	X				
	132	Lime		X	X	X	X				
	133	Musikkbinge. Se nr. 104									
	134	Kino		X	X	X	X				

	135	Idrettshaller, stadion og svømmehaller. Se nr. 105										
	136	UKM – ungdommens kulturmønstring		X	X	X	X					
Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid	137	Aktiv tverrfaglig lederteam for barn og unge. Se nr. 64										
	138	Skole- og barnehageteam		X	X	X	X					
	139	Etablert samarbeid med PPT		X	X	X	X					
	140	Gode overgangsrutiner barnehage/skole		X	X	X	X					
	141	Dementeam		X	X	X	X					
	142	Helsesøsterprosjekt – utvikle kommunale modeller							X			
	143	Tidlig inn		X	X	X	X					
	144	LOS – ungdomslos		X	X	X	X		0,9			
	145	Musikkbasert miljøbehandling		0,05	X	X	X		X			

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Midt i livet													
Tilrettelegge for gode sosiale og fysiske møteplasser	146	Treningspark i Vik Se nr. 131											
	147	Tilgjengelige idrettshaller, svømmehaller og møteplasser. Se nr. 105											
	148	Styrking av Sømna Frivilligsentral				0,05	0,05	0,05	0,05			0,05	
	149	Kino, se nr. 134											
	150	Morgendagens aktivitetssenter				X	X	X	X				

	161	Dagsenter for demente. Se nr. 158										
	162	Tobakksfri kommune. Se nr. 106										
Legge til rette for at eldre kan oppleve å være en ressurs og bidra slik de ønsker	163	Morgendagens aktivitetssenter Se nr. 150										
	164	Styrking av Sømna Frivilligsentral Se nr. 148										
	165	Fokus på seniorpolitikk		X	X	X	X					

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Integrering og inkludering													
Tilrettelegge for sosiale møteplasser i alle aldersgrupper	166	Overgangsrutiner barnehage/skole. Se nr. 59											
	167	Kulturkafè med leksehjelp. Se nr. 125											
	168	Sommerskole			X	X	X	X					
Alle skal ha like muligheter, rettigheter og plikter til deltakelse i samfunnet uansett opprinnelse	169	Plan for barns medvirkning i barnehagen			X	X	X	X					
	170	Økt bruk av tolk			X	X	X	X					
	171	God oversikt over tilbud og tjenester i kommunen			X	X	X	X					
	172	Voksenopplæring			X	X	X	X				X	
	173	Kommunen som samfunnsbygger - MOT				0,02	0,02	0,02	0,02			0,02	

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Frivillighet													
Styrke samarbeidet, stimulere og legge til rette for frivillige lag og foreninger, kultur, idrett og fritidsaktiviteter for alle	174	Utarbeide kommunal frivillighetspolitikk og følge opp denne				X	X	X	X				
	175	Kulturmidler for barn og unge				X	X	X	X				
	176	Kulturstøtte				X	X	X	X				

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjetttramme	
Helse og livskvalitet													
Redusere utenforskap	177	Elevundersøkelsen				X	X	X	X				
	178	Etablere trivselsplan for barnehagene				X	X	X	X				
	179	Tidlig inn med veiledning og tiltak. Se nr. 143											
	180	Støttekontakt til flere (LOS)				X	X	X	X				
	181	Utstyrskontakten				X	X	X	X				
	182	Aktivitetsplikt for sosialhjelp				X	X	X	X				
	183	Gratis utlån av idrettshaller				X	X	X	X				X
	184	IA-avtalen. Se nr. 21											
	185	Arbeidsutprøving								X	X		

	186	Møteplasser. Se nr. 125											
	187	Lærlinger. Se nr. 46											
Være en pådriver og tilrettelegger for flere aktive år med god helse	188	Etablere frisklivsentral Se nr. 66											
	189	Helsefremmende barnehage og skole. Se nr. 98											
	190	Helsestasjon for eldre Se nr. 151											
	191	Kommunal fysioterapeut og ergoterapeut. Se nr. 26 og 27											
	192	Velferdsteknologiske løsninger		X	X	X	X						
	193	Fysisk aktivitet til brukere		X	X	X	X						
Økt fokus på hjemmebaserte tjenester. Legge til rette for at flest mulig kan bo hjemme og klare seg selv i hverdagen	194	Ansette ergoterapeut og fysioterapeut. Se nr. 26 og 27											
	195	Velferdsteknologiske løsninger. Se nr. 192											
	196	Hverdagsrehabilitering Se nr. 68											
	197	Støttekontakt – fritidskontakt		X	X	X	X						
	198	Temaplan for habilitering og rehabilitering		0,25						X			

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Trafikksikkerhet													
	206	Trafikksikker kommune / trafikksikkerhetsplan				X	X	X	X				2016/51
	207	Helsestasjonen har trafikksikkerhet som tema hele barndommen				X	X	X	X				

Strategier	Nr.	Tiltak	MÅ	BØR	IKKE FUNNET ROM FOR	Kostnad mill. kr.				Finansiering mill. kr.			Vedtak/ Lovpålagt
						2019	2020	2021	2022	Omstilling drift	Ekstern finansiering	Økt budsjettramme	
Fritidsaktiviteter													
Tilrettelegge for organiserte og uorganiserte aktiviteter i nærmiljøet	213	SMIL midler				x	x	x	x				
	214	Sømna stadion, Sømnahallen og svømmehallen. Se nr. 105											
	215	Utvidede åpningstider i svømmehall				0,11	0,11	0,11	0,11			0,11	
	216	Gang- og sykkelstier Se nr. 81											
	217	Merkede turløyper Se nr. 6											
	218	DKS. Se nr. 155											
	219	Kulturstøtte. Se nr. 176											
	220	Utbygd kulturskoletilbud				x	x	x	x				
	221	Kunst og musikk tilbud				x	x	x	x				
	222	Bevare dyrket jord				x	x	x	x				
	223	Ta vare på skogressurser				x	x	x	x				

Bevare og utvikle kommunens natur- og kulturressurser	224	Forvalte viltet		X	X	X	X				X
	225	Utarbeide plan for kulturminnevern		X							

	234	Kulturmidler Se nr. 175		X	X	X	X				
Alle skal ha tilgang til natur- og friluftsliv i hverdagen	235	Turdager og utelek – bruke nærmiljøet		X	X	X	X				
Bevare og formidle kulturminner	236	Samarbeid med Helgeland museum		X	X	X	X				
	237	Bevare, skilte og gjøre kulturminner tilgjengelige		X	X	X	X	X	X		

7.2 Beskrivelse av tiltak

Se eget vedlegg.

7.3 Driftsbudsjett

Driftsbudsjettet er lagt opp for en periode på fire år, men i utgangspunktet er det et 1-års budsjett.

Nedgangen man ser i inntekter gjør det nødvendig å gjøre tilpasninger i driften for å opprettholde handlingsrommet også i fremtiden. Administrasjonen skal i 2019 fortsette omstillingsarbeidet i organisasjonen, herunder kostnadseffektiv tjenesteproduksjon, digitalisering, økt bruk av kostnadseffektive innkjøpsavtaler og økt bruk av interkommunale samarbeidsløsninger. Administrasjonen skal også lage en vurdering av fremtidig struktur og lokasjon innenfor oppvekst og det skal gjennomføres en økonomianalyse og et estimat av fremtidig tjenesteproduksjon, struktur og kompetansebehov innenfor pleie og omsorg. Først når alt dette er gjennomført og resultatene foreligger er man i posisjon for å kunne lage en reell økonomiplan for de siste årene i økonomiplanperioden.

7.3.1 Hovedoversikt drift

Beskrivelse	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Alle tall i 1000 kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brukerbetalinger	-9 262	-10 003	-9 942	-9 942	-9 942	-9 942
Andre salgs- og leieinntekter	-14 271	-16 800	-16 764	-16 764	-16 764	-16 764
Overføringer med krav til motytelse	-44 986	-37 890	-35 434	-35 535	-35 535	-35 535
Rammetilskudd	-98 236	-99 424	-100 352	-100 352	-100 352	-100 352
Andre statlige overføringer	-10 286	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Andre overføringer	-378	20	-120	-120	-120	-120
Skatt på inntekt og formue	-41 811	-42 418	-42 730	-42 730	-42 730	-42 730
Eiendomsskatt	-4 359	-4 337	-4 637	-4 637	-4 637	-4 637
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-223 590	-212 102	-211 229	-211 330	-211 330	-211 330
Lønnsutgifter	116 526	115 584	120 871	121 193	121 193	121 193
Sosiale utgifter	20 719	20 733	22 634	22 719	22 719	22 719
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon	34 532	34 089	35 895	35 895	35 895	35 895
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	25 981	23 432	24 238	24 238	24 238	24 238

Overføringer	10 718	7 129	1 070	1 070	1 070	1 070
Avskrivninger	11 574	2 647	2 647	2 647	2 647	2 647
Fordelte utgifter	-1 287	-1 262	-1 488	-1 488	-1 488	-1 488
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	218 763	202 352	205 868	206 274	206 274	206 274
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-4 826	-9 750	-5 361	-5 056	-5 056	-5 056
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-2 341	-1 841	-2 041	-2 041	-2 041	-2 041
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-153	-40	-110	-110	-110	-110
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-2 494	-1 881	-2 151	-2 151	-2 151	-2 151
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	3 271	3 991	4 684	4 976	5 420	5 846
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	10 876	11 058	11 369	11 880	12 644	13 427
Utlån	127	70	150	150	150	150
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	14 275	15 119	16 203	17 006	18 213	19 424
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	11 781	13 238	14 052	14 855	16 062	17 273
Motpost avskrivninger	-11 574	-2 687	-2 687	-2 687	-2 687	-2 687
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-4 619	801	6 005	7 113	8 320	9 530
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-3 951	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-4 753	-3 786	-8 613	-9 721	-10 928	-12 138
Bruk av bundne fond	-2 151	-1 361	-1 537	-1 537	-1 537	-1 537
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-10 856	-5 147	-10 151	-11 259	-12 466	-13 676
Overført til investeringsregnskapet	150	350	150	150	150	150
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	8 617	3 628	3 628	3 628	3 628	3 628
Avsetninger til bundne fond	1 660	368	368	368	368	368
SUM AVSETNINGER (K)	10 426	4 346	4 146	4 146	4 146	4 146
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-5 049	0	0	0	0	0

7.3.2 Budsjettskjema 1A – drift

Budsjettskjema 1A - drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Alle tall i 1000 kr.	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skatt på inntekt og formue	-41 811	-42 418	-42 730	-42 730	-42 730	-42 730
Ordinært rammetilskudd	-98 236	-99 424	-100 352	-100 352	-100 352	-100 352
Skatt på eiendom	-4 359	-4 337	-4 637	-4 637	-4 637	-4 637
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-10 286	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250	-1 250
Sum frie disponible inntekter	-154 692	-147 429	-148 969	-148 969	-148 969	-148 969
Renteinntekter og utbytte	-2 341	-1 841	-2 041	-2 041	-2 041	-2 041
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	3 271	3 991	4 684	4 976	5 420	5 846
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	10 876	11 058	11 369	11 880	12 644	13 427
Netto finansinntekter/-utgifter	11 806	13 208	14 012	14 815	16 022	17 233
Dekning av tidligere års regnskapsmessige merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	8 617	3 628	3 628	3 628	3 628	3 628
Til bundne avsetninger	1 660	368	368	368	368	368
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	-3 951	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-4 753	-3 786	-8 613	-9 721	-10 928	-12 138
Bruk av bundne avsetninger	-2 151	-1 361	-1 537	-1 537	-1 537	-1 537
Netto avsetninger	-580	-1 151	-6 155	-7 263	-8 470	-9 680
Overført til investeringsbudsjettet	150	350	150	150	150	150
Til fordeling drift	-143 315	-135 022	-140 961	-141 266	-141 266	-141 266
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	138 266	135 022	140 961	141 266	141 266	141 266
Merforbruk/mindreforbruk	-5 049	0	0	0	0	0

7.3.3 Budsjettskjema 1B – til fordeling drift

Ansvar		2019	2020	2021	2022
	Til fordeling fra skjema 1A	-140 961	-141 266	-141 266	-141 266
110	RÅDMANNEN - ADMINISTRASJON	24 758	24 855	24 855	24 855
111	RÅDMANNEN - POLITIKK	3 079	3 079	3 079	3 079
112	RÅDMANNEN - FINANS	-8 975	-8 975	-8 975	-8 975
121	VIK SKOLE	21 383	21 383	21 383	21 383
122	BERG SKOLE	11 313	11 313	11 313	11 313
127	STYRER BARNEHAGENE	8 691	8 691	8 691	8 691
113	RÅDMANN BARNEVERN	4 344	4 344	4 344	4 344
131	KULTUR OG VELFERD	6 145	6 145	6 145	6 145
132	HELSESTASJON	1 264	1 264	1 264	1 264
133	LEGETJENESTE	5 008	5 008	5 008	5 008
134	HELGELAND REHABILITERING	0	0	0	0
135	PLEIE OG OMSORG	44 971	44 971	44 971	44 971
138	FYSIOT.TJENESTEN	1 438	1 646	1 646	1 646
160	TEKNISK	6 614	6 614	6 614	6 614
161	EIENDOM	6 123	6 123	6 123	6 123
162	Teknisk IKT	2 241	2 241	2 241	2 241
141	LANDBRUK OG NÆRING	2 564	2 564	2 564	2 564
	Igjen å fordele	0	0	0	0

7.4 Investeringsbudsjett

Investeringsbudsjettet er lagt opp for en periode på fire år. Planen for 2019 som de foregående år er preget av at investeringsbudsjettet i stor grad skal løse viktige og relativt kortsiktige behov. Noen investeringer har en lengere tidshorisont, f.eks. investering i ny barnehage i kommunen. Dette er bygging av en kunnskapsinfrastruktur med viktige perspektiv på og for kommunens fremtid.

De to første årene av økonomiplanperioden er det mulig å lage en investeringsplan med stor presisjon. De to siste årene av planperioden er presisjonen mindre, og rådmannen har derfor valgt å fordele forslaget på de ulike tjenesteområdene fremfor å tiltaksfeste forslagene allerede nå, noe som vil være prematurt.

Dette fremkommer ved tiltaksnummer 0107, 0206, 0304, 0632 og 0633 i tabellen investeringer fordelt på tiltak.

7.4.1 Investeringer fordelt på tiltak

Tiltak nr	Navn på tiltak Alle tall i 1000 kr.	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
0103	Bredbånd	781	6 790	3 500	4 000	3 000	0
0112	Nasjonalt nødnett	0	100	100	0	0	0
0113	Arkiv + Økonomi/HR	0	0	1 000	0	0	0
0114	Serverrom flytting	0	0	500	0	0	0
0115	Inventar 2019	0	0	512	0	0	0
0116	IKT 2019	0	0	267	0	0	0
0117	Stab	0	0	0	0	2 000	2 000
0202	Ny barnehage	0	0	4 000	7 400	0	0
0203	Investering Berg barnehage	0	220	100	0	0	0
0206	Oppvekst	0	0	0	0	8 000	3 000
0212	Svømmehallen	0	0	1 600	0	0	0
0221	Utbedring Berg skole	301	235	450	0	0	0
0302	Ombygging 3.etg SOS	0	0	620	0	0	0
0303	Trygghetsalarm	0	0	200	0	0	0
0304	Helse, PLO og velferd	0	0	0	0	5 000	5 000
0601	Buskhammeren	0	300	1 000	1 500	500	0
0607	Vik industriområde	0	0	600	0	0	0
0621	Oppgradering næringshuset	0	0	540	0	0	0
0622	Hovedlinje vann	635	10 600	8 480	2 120	0	0
0624	Oppgradering tannlegekontor	0	0	350	0	0	0
0625	Oppgradering Åsen sør 6C	0	0	100	0	0	0
0626	Brannsentral Havreveien	0	0	120	0	0	0
0627	Tiltak brannstasjon	0	0	350	0	0	0
0628	Stedsutvikling Berg	0	0	200	0	0	0
0629	Avløpsnett Vennesund	0	0	500	0	0	0

0632	Eiendom	0	0	0	6 000	4 000	2 000
0633	Teknisk	0	0	0	0	2 000	4 000
0634	Avløpsstasjoner	0	0	500	0	0	0
0653	Ny brannbil	0	0	0	1 500	0	0
0697	Ny brannstasjon	0	0	300	5 000	2 000	0
0707	Gamle Vik	0	0	200	0	0	0
0709	Reasfaltering kommunale veier	0	1 500	0	1 500	0	0
0832	Forvaltningslån	3 355	2 628	2 628	2 628	2 628	2 628
0870	Lån Helgeland kraft	867	0	867	867	867	867
Sum investeringer:		5 939	22 373	29 584	32 515	29 995	19 495

7.4.1 Beskrivelse av investeringstiltak

Tiltak nr	Navn på tiltak	Beskrivelse
0103	Bredbånd	For å komme i mål med ambisjonene om bredbåndsutbygging fra Vennesund til Berg må der investeres noe midler i 2019. Tiltaket anses å ha stor effekt for både næringsmarkedet så vel som for husholdningene i kommunen.
0112	Nasjonalt nødnett	Innkjøp og utplassering av flere sentraler for nasjonalt nødnett. Overført fra 2018.
0113	Arkiv + Økonomi/HR	Kommunen har behov for digitalisering av kritiske arbeidsprosesser. Dette vil muliggjøre nødvendig modernisering av organisasjonen. Det er beregnet midler til investering i programvare og opplæring innenfor sak-/arkivsystem og nytt system innenfor økonomi og HR.
0114	Serverrom flytting	Dagens serverrom er ikke sikkert nok. Flytting til SOS anses som nødvendig. Posten skal dekke investering i server og konsulentgifter ifm flytting.
0115	Inventar 2019	Enhetene har spilt inn behov for investeringer i inventar. Denne posten dekker enhetene for barnehage og helse samt begge skolene.
0116	IKT 2019	Etter innspill fra enhetene. Dekker IKT-løft særlig ved Enhet for helse og barnehagen.
0117	Stab	Samlebolck for fremtidige investeringer i Stab.
0202	Ny barnehage	Kommunestyret har vedtatt en ramme på 11,4 mill i august-møtet. Rammen fordeles på to år.
0203	Investering Berg barnehage	Utvidelse av parkeringsplass i Berg barnehage.
0206	Oppvekst	Samlebolck for fremtidige investeringer innenfor oppvekst.
0212	Svømmehallen	Tiltaket omfatter nytt taktekket og etterisolering samt utbedring av råteskader på takkonstruksjon.
0221	Utbedring Berg skole	Tiltaket omfatter nytt tak på mellombygg samt solskjerming på SFO
0302	Ombygging 3.etg SOS	Tiltaket omfatter ombygging av leiligheter i 3. etg til kontor samt bygningsmessige endringer for nytt serverrom.
0303	Trygghetsalarm	Utskiftning av trygghetsalarmer.
0304	Helse, PLO og velferd	Samlebolck for fremtidige investeringer i helse, PLO og velferd.
0601	Buskhammeren	Grunnerverv og utvidelse av Buskhammeren boligfelt.
0607	Vik industriområde	Tilrettelegging av industriområde rett sør av Vik sentrum.
0621	Oppgradering næringshuset	Det er vedtatt å drifte næringsbygget i to år videre. Budsjetterte kostnader skal dekke nødvendige utbedringer ihht eiendomsrapport "Bygg for fremtiden", omfatter elektriske arbeider, ventilasjon og nye vinduer.
0622	Hovedlinje vann	Tiltaket er overført fra 2018 og omfatter nytt høydebasseng i Vassbotn. Dette skal bidra til bedre og sikrere

		vannforsyning, blant annet til lokal industri. Tiltaket finansieres innenfor selvkostregnskapet innenfor VAR-segmentet.
0624	Oppgradering tannlegekontor	Bygget er i dag utleid til Nfk. Leietaker har etter en vernerunde kommet med krav om ny ventilasjon.
0625	Oppgradering Åsen sør 6C	Skifte av vindu og bordkledning på grunn av råteskader samt noe maling.
0626	Brannsentral Havreveien	Skifte av brannsentral som omfatter Havreveien 4,5 og 6.
0627	Tiltak brannstasjon	Tiltaket er for å imøtekomme påbud fra Arbeidstilsynet. Omfatter feierbil og vaskemaskin.
0628	Stedsutvikling Berg	Egenkapital for å kunne søke midler til stedsutviklingsprosjekt for Berg.
0629	Avløpsnett Vennesund	Nytt avløpsnett i Storvika – Vennesund.
0632	Eiendom	Samlebolk for fremtidige investeringer på eiendom.
0633	Teknisk	Samlebolk for fremtidige investeringer innenfor teknisk.
0634	Avløpsstasjoner	Nye avløpsstasjoner ved Sørstrømmen og på Bergodden.
0653	Ny brannbil	Dagens brannbil er fra 1984. Det er sterkt tilrådelig å investere i ny brannbil
0697	Ny brannstasjon	Vedtaket i sak PS 30/18, punkt 4. Det settes av prosjekteringsmidler for 2019 med investeringer gjennom 2020 og 2021. Dagens brannstasjon er for liten, selv med pålagte utbedringer.
0707	Gamle Vik - stedsutvikling	Tiltaket skal dekke nødvendige investeringer og sikring av Gamle Vik. Må ses i sammenheng med flytting av barnehagen og mulig bygging av kulturbygg, noe som samlet vil gi Vik sentrum et betydelig løft.
0709	Reasfaltering kommunale veier	Asfaltering av kommunale veier.
0832	Forvaltningslån	Lån til videre utlån. Husbanken.
0870	Lån Helgeland kraft	Avdrag på lån til Helgeland Kraft. Brukes til ekstraordinære avdrag.